

'Met BIM leren werken
doe je samen'

Het werken met het Bouw Informatie Model is enorm in opkomst, het bedrijfsproces van een installatiebedrijf – en eigenlijk van de gehele bouwkolom – staat daardoor aan de vooravond van een radicale verandering. 'BIM'en is een bedrijfsproces en dat leer je alleen door in de praktijk met andere marktpartijen samen te werken. Ik geloof daarom heilig in het creëren van zogeheten leerwerkplekken, waar installateurs samen met anderen de fijne kneepjes ervan leren.' Dat zegt innovatiespecialist en BIM-ambassadeur Theo Ockhuijsen.

Tekst: Rob van Mil // Fotografie: Industrie

'Bim is dé exponent van de nieuwe bouwkolom'

Het werken met BIM (Bouw Informatie Model) is duidelijk in opkomst, maar blijkt in de praktijk toch wel een aantal uitdagingen te kennen. Enerzijds omdat alle producten en componenten nog lang niet altijd in het vereiste, digitale format beschikbaar zijn. Daardoor zijn in de modellen niet zo gemakkelijk even overal 3D-objecten te plaatsen. Anderzijds omdat de daadwerkelijke creatie van een BIM speciale kennis en vaardigheden vereist. Toch staat één aspect voor Theo Ockhuijsen als een paal boven water: 'Wie zich nu niet in BIM gaat verdiepen, bestaat over vijf of tien jaar niet meer. Schrijf dat gerust maar eens op', zegt hij uitdagend. Het bedrijfsproces van een installatiebedrijf – en eigenlijk van de hele bouwkolom – staat aan de vooravond van een radicale verandering. Dat is logisch, want het huidige businessmodel van de installateur staat enorm onder druk. 'Een bedrijf dat zich op service en onderhoud richt kan, als het door gaat op de manier waarop het nu gebeurt, nog wel een aantal jaar geld verdienen. Maar een bedrijf dat zich compleet op de nieuwbouw richt of zich met renovaties bezighoudt, moet razendsnel nieuwe kennis en competenties in huis halen. Én keuzen maken.'

Integraal in het bedrijfsproces

Ockhuijsen is al geruime tijd bijzonder actief met het bevorderen van innovaties in de installatiebranche. Dit doet hij via zijn bedrijf Innovatie Express, maar ook met BIMPULS, een organisatie waarin hij met compagnon en medewerkers de invoering van BIM bevordert. Tevens is hij adviseur van onder meer Otib, zodat hij ook vanuit het onderwijs de installatiebranche helpt om BIM als een onlosmakelijk onderdeel van hun bedrijfsprocessen te maken. 'We weten allemaal dat installatiebedrijven lastig in beweging te krijgen zijn. Zeker in deze tijd, waarin we net de weg naar boven hebben gevonden uit een dikke crisis, zijn de meeste bedrijven verkrampd. Dit is juist hét moment om het roer om te gooien!' Voor Ockhuijsen is BIM veel meer dan een modern ict-middel, het is dé exponent van de nieuwe bouwkolom. 'Zodra een bedrijf met BIM start, begint het ook daadwerkelijk met samenwerken en met co-creatie. Het is ondenkbaar dat je BIM als bedrijf in je eentje omarmt en uitvoert. Werken met BIM betekent op een andere manier en zeer intensief samenwerken. Dat zal nooit eenvoudig zijn, of het nu een kleine installateur met enkele medewerkers is, of een internationaal concern met vele vestigingen en duizenden mensen.'

Begin met experimenteren

Bedrijven die serieus werk van BIM willen maken doen er goed aan om zo snel mogelijk te gaan experimenteren, zegt Ockhuijsen. 'Wil je jouw bedrijf klaarstomen voor de nieuwe realiteit, dan moet je

Het is belangrijk om tijdens het leren werken met BIM iedereen binnen een bedrijf mee te krijgen en werknemers ook de tijd te geven zich in de materie te verdiepen.

'Het inrichten van een systeem voor kennisdeling is heel erg belangrijk'

je medewerkers de ruimte geven om te leren en te experimenteren. Anders ontstaat er geen innovatie. Dat zal wellicht nog wel even wennen zijn voor sommige directeuren of managers. Het is toch nog steeds wel de opvatting dat medewerkers alleen productief zijn als ze direct op of aan een betaalde opdracht werken.'

Vervolgens zal de directie of het management de bedrijfsvisie moeten aanpassen. 'Mijn ervaring is dat een bedrijfsvisie scherper en helderder kan. In elk geval is het essentieel dat bedrijven in de bouwkolom alles op samenwerking en co-creatie zetten. Het helder definiëren van een BIM-visie is daarbij onontbeerlijk. De onderneming moet veel meer vanuit een team gaan denken en gaan sturen

op de partners die zij kiezen. BIM is daarin een prachtig hulpmiddel. Maar voor velen zal dat toch wel behoorlijk lastig zijn, omdat ze het niet gewend zijn.' Overigens moeten volgens Ockhuijsen ook de andere stakeholders in de keten, met

name de opdrachtgevers, zich aanpassen. Maar die beseffen echt wel dat de huidige werkwijze niet houdbaar is. Zij krijgen via het 'oude' bouwproces absoluut niet de kwaliteit die ze willen en verwachten. Daar zijn ze zelf echter ook debet aan, zolang zij op de laagste prijs inkopen en de leveranciers tegen elkaar uitspelen.'

De organisatie herinrichten en ontwikkelen

'Ben je bereid om je bedrijfsvisie aan te passen en vol voor die samenwerking te gaan, dan is het tijd voor stap twee. De ondernemer gaat zijn organisatie herinrichten. Het betekent niet dat je moet reorganiseren, wel zullen medewerkers nieuwe rollen moeten krijgen. Via het persoonlijke ontwikkelingsplan van medewerkers kun je die transitie van het bedrijf sturen. In veel gevallen kunnen bedrijven in deze fase hulp van buitenaf gebruiken. Soms gaat het om opleidingen, maar vaak ook om procesveranderingen. Hiervoor bestaat geen pasklare oplossing, al bestaan er wel templates om bedrijven op weg te helpen.'

Daarnaast zijn volgens Ockhuijsen keuzen onvermijdelijk. 'De technieken veranderen zo snel dat een gemiddelde cv-monteur niet meer zomaar over alle competenties beschikt die in moderne bouwprojecten nodig zijn. Ook niet als hij zo nu en dan op cursus gaat. De huidige manier van opleiden staat enorm onder druk, ik ben van mening dat we naar een andere manier van leren toe moeten. We zullen werkplekken moeten creëren waarbij mensen 'on the job' leren. Dit zijn de 'leerwerkplekken' van de toekomst, waar elke medewerker in een bedrijf bepaalde perioden zijn tijd doorbrengt om zijn of haar kennis up-to-date te houden.'

Voor het leren werken met BIM ontwikkelde BIMPULS BIMWORXX. 'Dit is een methode waarbij we een leerwerkplek creëren waar we medewerkers van verschillende bedrijven samenbrengen om in een team aan een echt project met BIM te werken', aldus Ockhuijsen.

Investeren in systemen

'Natuurlijk moet een ondernemer, om met BIM aan de slag te kunnen, in systemen investeren. Volgens Ockhuijsen zijn de ict-systemen op zichzelf niet zo spannend. Veel belangrijker is het om in je bedrijf een systeem van kennisdeling in te richten. 'Geef medewerkers de ruimte om met elkaar informatie uit te wisselen. Biedt mensen de tijd om eens een uurtje op forums te lezen hoe andere bedrijven of mensen met gelijke functies met BIM werken. Een manager is snel geneigd om dit als niet productief te zien. Maar met een uurtje op zo'n forum leert zo'n medewerker veel meer dan een hele ochtend in z'n eentje met een ict-systeem te gaan zitten knoeien.'

De bedrijven die de meeste flexibiliteit aan de dag leggen – en dat zijn niet de grootste of de slimste bedrijven – zullen volgens Ockhuijsen als de echte veranderaars naar voren komen. 'Dat is echt pure noodzaak. Het bouwvolume van voor de crisis komt niet meer terug en ook veel van het soort werk dat de bedrijven toen deden, komt niet meer terug.' Volgens Ockhuijsen kan het een voordeel zijn dat de bouwsector nog niet zo heel veel verder is dan de installatiebranche, en volgens sommigen zelfs achterloopt. Maar ook de bouw ontkomt niet aan deze verandering. 'Eigenlijk is het helemaal niet relevant of spannend om te kijken wie er voor loopt of wie achter. Veel belangrijker is het om te beseffen dat dit proces sociale gevolgen heeft. Hoe gaan ondernemers en managers ervoor zorgen dat iedereen mee kan komen? Jonge engineers en m'ers moeten daarom een klik krijgen met de vijftigplussers in bedrijven, zodat iedereen mee wil en kán.' Volgens

Begin met BIM!

Wilt u met uw bedrijf de stap zetten en uw organisatie gereed maken voor werken met BIM, dan biedt Otib een integrale BIM-leergang aan. Deze bestaat uit een inspiratiedag en twee interactieve, praktijkgerichte workshops:

- 'Een BIM in de praktijk'. Dit is een inspiratiedag waarop u op een interactieve en verfrissende manier kunt kennismaken met BIM en integraal samenwerken.
- 'Een BIM in uw bedrijf'. Dit is een interactief, tweedaags programma dat incompany plaatsvindt en waarbij u met collega's aan de slag gaat. U maakt kennis met een BIM, de vijf pijlers van integraal samenwerken en de ontwikkelingen in de branche die essentieel zijn om integraal te gaan samenwerken. In het tweede deel gaat u aan de slag met het invullen van de BIM-meetlat en het opstellen van een concreet BIM-implementatieplan.
- 'Starten met een BIM'. Dit is een speciaal voor uw bedrijf ontwikkeld, praktisch programma waarin u in zes dagen wordt ondersteund bij het werk, het integraal samenwerken en het kennismaken met BIM. De vijf pijlers van integraal samenwerken zijn de rode draad van dit programma: de klant, teamwork, projectmanagement, kennismanagement en vertrouwen. Het programma begeleidt u bij het maken van een op uw organisatie afgestemd praktisch, concreet verbeterplan per pijler, dat u tijdens de training zelf opstelt.

Kijk voor meer informatie op www.bim.otib.nl.

hem moet deze laatste groep medewerkers in staat worden gesteld om hun kennis en ervaringen over te brengen. 'Hiermee bied je ze lucht en vrijheid, zodat zij de enorme druk die dit moderne proces oproept niet meer op hun schouders voelen. Tevens moeten we de kennis van oudere medewerkers op waarde schatten en behouden.' ///

Met BIM leren werken doe je samen.